

بررسی اثر محافظه کاری حسابداری بر ارتباط بین معیارهای کیفیت حسابداری و فرصت‌های سرمایه‌گذاری

عباس قدرتی زوارم^۱، محمد نوروزی^۲، الهام باقری ایرج^۳ و علیرضا مالدار^۴

^۱گروه حسابداری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه فنی و حرفه‌ای، شیروان، ایران

Email: Abbas.ghodratizoeram@gmail.com

^۲گروه حسابداری، دانشکده علوم انسانی و تربیت‌بدنی، مدرس دانشگاه گنبدکاووس، گنبدکاووس، ایران

Email: Mohammad_n488@yahoo.com

^۳کارشناس ارشد حسابداری، دانشکده علوم انسانی، موسسه آموزش عالی اشراق، بجنورد، ایران دانشجوی

Email: elham_bagheri_e@yahoo.com

^۴کارشناس ارشد حسابداری، دانشکده علوم انسانی، موسسه آموزش عالی اشراق، بجنورد، ایران دانشجوی

Email: alirezamaldar70@gmail.com

Email: Abbas.ghodratizoeram@gmail.com: نویسنده مسئول

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی اثر محافظه کاری بر رابطه بین فرصت‌های سرمایه‌گذاری و کیفیت حسابداری در شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. داده‌های دوره شش ساله از سال ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۹ از ۱۶۷ شرکت مورد استفاده در این پژوهش قرار گرفته است. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت و روش توصیفی همبستگی می‌باشد. روش نمونه‌گیری، روش تصادفی می‌باشد. به منظور تحلیل و بررسی داده‌ها در این تحقیق از روش‌های آماری توصیفی-همبستگی و رگرسیون استفاده گردیده است. معیارهای کیفیت حسابداری در این پژوهش دوره تصدی حسابداری و اندازه حسابداری می‌باشد. یافته‌های پژوهش که با استفاده از مدل رگرسیون خطی صورت گرفته، نشان می‌دهد که یک رابطه نسبتاً قوی بین فرصت‌های سرمایه‌گذاری و کیفیت حسابداری وجود دارد که از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد و همچنین معنی‌داری رابطه بین محافظه کاری و کیفیت حسابداری در شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالا مورد تأیید قرار گرفت و این موضوع بیانگر این مطلب است که شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالا به منظور محافظه کاری، بیشتر تمایل به انتخاب حسابداری با کیفیت بالا را دارند.

واژه‌های کلیدی: محافظه کاری، کیفیت حسابداری، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، اندازه حسابداری، دوره تصدی حسابداری

مقدمه

مدیران به عنوان مسئول تهیه صورت های مالی با آگاهی کامل بر وضعیت مالی شرکت و با برخورداری از سطح آگاهی بیشتر نسبت به استفاده کنندگان صورتهای مالی، به طور بالقوه سعی می کنند که تصویر مطلوبی از واحد تجاری را ارائه دهند. در این راستا دارایی ها و سرمایه واحد تجاری ممکن است بیشتر از میزان واقعی خود گزارش گردد. نتیجه کلی این عملیات چنین خواهد بود که تصویر واحد تجاری بهتر از وضعیت واقعی به نظر رسد و انگیزه سرمایه گذاری افراد برون سازمانی در واحد تجاری افزایش یابد. در چنین شرایطی اصول و رویه های حسابداری به عنوان پشتوانه مراجع تعیین کننده استاندارد حسابداری، با هدف تعدیل خوش بینی مدیران، حمایت از حقوق ذینفعان و ارائه منصفانه صورت های مالی، مفهوم محافظه کاری را بکار می برند. محافظه کاری یکی از ویژگی های گزارشگری مالی است که در سالهای اخیر به واسطه ی رسوایی های مالی شرکتهایی مانند انرون و وردکام، توجه زیادی را به خود جلب کرده است. هر چند بسیاری از پژوهشگران بر وجود محافظه کاری در تنظیم صورتهای مالی توافق دارند، اما تاکنون تعریفی جامع از محافظه کاری در حسابداری ارائه نشده است (فلتام و اولسون، ۱۹۹۵؛ باسو، ۱۹۹۷).

از سویی؛ کیفیت حسابرسی یکی از موضوعات با اهمیت در حوزه حسابرسی و بازار سرمایه است. به منظور شناخت مفاهیم مختلف کیفیت حسابرسی مطالعات گوناگونی توسط محققان انجام گرفته است تا رابطه بین کیفیت حسابرسی و متغیرهای دیگر کشف شود. از آنجا که کیفیت حسابرسی در عمل به سختی قابل مشاهده است تحقیقات در این زمینه همواره با مشکلات زیادی روبرو بوده است (حدادی و منصور، ۱۳۸۷). افزایش کیفیت خدمات حسابرسی باید به عنوان یکی از مهمترین فاکتورهای اجرای عملیات حسابرسی در موسسه های حسابرسی و سازمان حسابرسی مورد توجه قرار گیرد تا رسالت حسابرسی که اعتباردهی به صورتهای مالی است در بالاترین سطح اطمینان انجام پذیرد و استفاده کنندگان از صورتهای مالی، باکیفیت ترین خدمات را از حسابرسان دریافت کنند (دشتی، ۱۳۸۹). از طرف دیگر ایجاد بازارهای سرمایه و بورس اوراق بهادار از عوامل با اهمیت دیگری بود که به رشد و گسترش شرکتهای بزرگ و افزایش تعداد سهامداران و ذینفعان بازار سرمایه منجر شد. با توجه به گستردگی روز افزون شرکت ها، پیچیدگی فرآیند تولید و تخصصی شدن فعالیت ها، این سرمایه گذاران نمی توانستند به طور مستقیم در اداره شرکت ها دخالت داشته باشند و مسئولیت را به عهده هیات مدیره منتخب خود قرار دادند. با رواج اندیشه جدایی مالکیت از مدیریت در اوایل قرن بیستم، دامنه مسئولیت و وظایف حسابداری گسترش یافت و ارائه گزارش های مالی جدید تر و مناسب تر بر اساس نیاز استفاده کنندگان از جمله صورت سود و زیان ضرورت یافت تا صاحبان سرمایه بتوانند از چگونگی بکارگیری سرمایه هایشان توسط مدیریت و از چشم انداز آتی سرمایه گذاری خود مطلع شوند. افزون بر سرمایه گذاری های مذکور، بانک ها و موسسات اعتباری برای اعطای وام و اعتبار، دولت ها برای مقاصد سیاسی، اخذ مالیات و... نیازمند گزارش های جدید و معتبر بودند. افزایش موارد استفاده و افزایش استفاده کنندگان از اطلاعات گزارش های مالی و رونق بازار پول، هدف حسابداری و حسابرسی را از رفع نیازهای تعداد معدودی صاحب سرمایه به پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی گروه کثیری ذیحق و ذیعلاقه ارتقا داد و به حسابداری و حسابرسی نقش با اهمیت اجتماعی سپرد. حسابرسان با ایفای نقش اعتباردهی به صورت های مالی، افزایش پویایی و کارایی بازار سرمایه را نیز موجب می شوند. از این رو، در پژوهش حاضر به بررسی تاثیر محافظه کاری بر کیفیت حسابرسی و فرصت های سرمایه گذاری می پردازیم و از سوی دیگر بر آن هستیم که رابطه ی بین کیفیت حسابرسی و فرصت های سرمایه گذاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را بسنجیم.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش:

۱. محافظه کاری

محافظه کاری، واکنشی است احتیاطی که در شرایط نبود اطمینان به کار گرفته می شود و می کوشد نشان دهد که نبود اطمینان و ریسک ذاتی در وضعیت شرکت، به قدر کافی مطرح شده است. به اعتقاد بسیاری از پژوهشگران، این واکنش احتیاطی می تواند دارای اطلاعات با اهمیتی باشد و در کاهش نبود تقارن اطلاعاتی موجود بین تهیه کنندگان صورت های

مالی، نقش آفرینی کند. به اعتقاد این پژوهش گران، محافظه کاری نقش اطلاعاتی دارد و در واقع به محافظه کاری باید به عنوان نوعی ارسال نشانه از مدیریت به استفاده کنندگان نگرست (شورورزی و برزگر خاندوزی، ۱۳۸۸). محافظه کاری راهی برای مقابله با شک و تردید موجود درباره رویدادهای آتی است که در صورت پیروی بیش از حد از آن، نه تنها بر مطلوبیت و مفید بودن اطلاعات نمی افزاید، بلکه راه ایجاد ذخایر پنهان در صورت های مالی را برای مدیران و حسابداران می گشاید (ستایش و جمالیان پور، ۱۳۸۹).

یکی از تعاریف محافظه کاری در حسابداری به شکل سنتی، از این قرار است: "هیچ سودی را نپذیرید، اما تمام زیان ها را شناسایی کنید". نپذیرفتن سود را می توان به این شکل تفسیر کرد: قبل از این که به شکل قانونی ادعایی نسبت به درآمدها مطرح شود، آن را شناسایی نکنیم. محافظه کاری در حسابداری به این معنی نیست که نتوان هیچ سودی را قبل از دریافت و جوه نقد شناسایی کرد، بل که مسأله ی اصلی، قابلیت تأیید آن است. در متون موجود، این بحث به این صورت تفسیر می شود: "حسابداران به درجه ی بالاتری از قابلیت تأیید برای شناسایی اخبار خوب مانند سود، نسبت به شناسایی اخبار بد مانند زیان، تمایل دارند" (باسو، ۱۹۹۷). محافظه کاری، در واقع عدم تقارن قابلیت تأیید هزینه ها و درآمدها است. این تفسیر به درجات مختلفی از محافظه کاری منجر می شود؛ هر چه تفاوت قابلیت تأیید برای درآمد و هزینه بیشتر باشد، به درجات بالاتری از محافظه کاری منجر می شود (واتس، ۲۰۰۳). اثرات محافظه کاری بر رویه های حسابداری، بسیار طولانی و با اهمیت بوده است. باسو مطرح می کند که محافظه کاری از حدود ۵۰۰ سال پیش، بر رویه های حسابداری اثر گذاشته است (باسو، ۱۹۹۷). استرلینگ (۱۹۷۰) محافظه کاری را به عنوان یکی از اثرگذارترین اصول ارزشیابی در حسابداری رتبه بندی می کند. پژوهش های تجربی اخیر راجع به محافظه کاری، نه تنها بیان گر محافظه کاری در رویه های حسابداری است، بلکه به این موضوع اشاره می کنند که محافظه کاری، در حسابداری افزایش یافته است. این نتایج، در مقابل مخالفت هایی که قانون گذاران بازار سرمایه و تدوین کنندگان استانداردها و دانشگاهیان در مقابل محافظه کاری مطرح کرده اند، بسیار تعجب برانگیز است (برای مثال لویت، ۱۹۹۸؛ دوین، ۱۹۶۳). بقای بلند مدت محافظه کاری و مقاومت آشکار آن در برابر انتقادهای بیان گر منافع احتمالی و قابل توجهی است که محافظه کاری ایجاد می کند و در مقابل این انتقادهای ایستادگی می کند (واتس، ۲۰۰۳).

۲. فرصت های سرمایه گذاری^۱

همان طور که پیش از این اشاره شد، یکی از عوامل مهم در جهت حل مسائل اقتصادی کشورها، بسط و توسعه ی سرمایه گذاری است؛ اما این امر به تنهایی کافی نیست و با توجه به محدودیت منابع مالی، علاوه بر مسأله ی توسعه ی سرمایه گذاری، افزایش کارایی سرمایه گذاری نیز از جمله مسائل با اهمیت است (مدرس و حصارزاده، ۲:۱۳۸۷).

بهطور مفهومی، کارایی سرمایه گذاری زمانی حاصل می شود که شرکت فقط در تمامی طرح هایی با ارزش فعلی خالص مثبت سرمایه گذاری کند. البته این سناریو در صورتی کارساز است که بازار کامل باشد و هیچ یک از مسائل بازار ناقص از جمله گزینش نادرست و هزینه های نمایندگی وجود نداشته باشد (وردی^۲، ۱:۲۰۰۶) و (بیدل^۳ و همکاران، ۲۰۰۹:۱۱۳)؛ علاوه بر این، کارایی سرمایه گذاری و یا سرمایه گذاری در حد بهینه، مستلزم آن است که از یک سو، از مصرف منابع در فعالیت هایی که سرمایه گذاری در آن بیش از حد مطلوب انجام شده است، جلوگیری شود و از سوی دیگر، منابع به سمت فعالیت هایی که نیاز بیش تری به سرمایه گذاری دارد، هدایت شود (مدرس و حصارزاده، ۲:۱۳۸۷). در این پژوهش، کارایی سرمایه گذاری زمانی حاصل می شود که شرکت فقط در تمامی طرح هایی با ارزش فعلی خالص مثبت، سرمایه گذاری کند. از این رو، کارایی سرمایه گذاری به عنوان قرینه ی اندازه ی انحراف از سرمایه گذاری مورد انتظار، در نظر گرفته شده است؛ زیرا هر چه اندازه ی انحراف کوچک تر باشد، سرمایه گذاری کارا تر تلقی می شود (وردی، ۱:۲۰۰۶).

¹ Investment Opportunities

² Verdi

³ Biddle et al.

۳. کیفیت حسابداری^۴

یکی از اصلی ترین وظایف کمیته حسابداری، بررسی کیفیت حسابداری مستقل است تا اطمینان یابد که آیا حسابرسان به رغم فشار های مدیریت، تحریف های با اهمیت را کشف و گزارش می کنند؟ حسابرسان اغلب با توجه به ویژگی هایی مانند اندازه صاحب کار، کنترل های داخلی، سلامت مالی، تکرار و نوع قضاوت ها، از تعدیل های احتمالی ارائه شده چشم پوشی می کنند. چشم پوشی تعدیل های ذهنی (قضاوت های الزامی مانند برآوردها) یا تعدیل های تهاتری (افزایش درآمد در برابر کاهش درآمد) نسبت به تعدیل های عینی (تعدیل هایی که نیاز به قضاوت کمتری دارند) بیشتر است. چشم پوشی برای صاحب کارانی که از سلامت مالی ضعیفی برخوردارند، با احتمال کمتری صورت می گیرد (تیندلو^۵ و همکاران، ۲۰۰۳)

"کیفیت حسابداری" یکی از موضوعات با اهمیت در حوزه حسابداری و بازار سرمایه است. به منظور شناخت مفاهیم و ابعاد مختلف کیفیت حسابداری، مطالعات متعددی توسط محققان انجام شده است تا رابطه بین کیفیت حسابداری و متغیرهای دیگر بررسی شود. یکی از رایجترین تعاریف درباره کیفیت حسابداری، تعریفی است که توسط (دی آنجلو^۶، ۱۹۸۱) ارائه شده است. وی کیفیت حسابداری را این گونه تعریف کرده است: "ارزیابی بازار" از احتمال این که حسابرس اولاً: تحریفات با اهمیت در صورت های مالی و یا سیستم حسابداری صاحب کار را کشف کند، و ثانیاً: تحریف با اهمیت کشف شده را گزارش دهد. احتمال اینکه حسابرس تحریفات با اهمیت را کشف کند به "شایستگی حسابرس" و احتمال این که حسابرس تحریفات با اهمیت کشف شده را گزارش کند، به "استقلال حسابرس" بستگی دارد.

پالمروس (۱۹۸۸) کیفیت حسابداری را بر حسب "میزان اعتباردهی حسابرس" تعریف می کند. از آن جایکه که هدف حسابرس، ایجاد اطمینان نسبت به صورتهای مالی است، لذا، کیفیت حسابداری به معنی عاری بودن صورت های مالی حسابداری شده از تحریفات با اهمیت است.

تیتمان و ترومن (۱۹۸۶) کیفیت حسابداری را میزان صحت و درستی اطلاعاتی که پس از حسابداری در اختیار سرمایه گذاران قرار می گیرد، تعریف کرده اند. این تعریف مشابه تعریف "پالمروس" از کیفیت حسابداری است.

اگرچه، اندازه گیری کیفیت واقعی حسابداری مشکل است، اما اندازه گیری برداشت عموم از کیفیت حسابداری میسر بوده و می توان واکنش بازار در مقابل اطلاعات حسابداری شده را مشاهده کرد. اصولاً در بازار کاراً برداشت از کیفیت حسابداری باید معرف کیفیت واقعی حسابداری باشد. پژوهش انجام شده توسط لی (۱۹۹۴) توانسته است تا اندازه های این موضوع را روشن کند. وی در پژوهش خود به بررسی این موضوع پرداخت که آیا برداشت از کیفیت حسابداری توسط استفاده کنندگان، معرف کیفیت واقعی حسابداری است یا خیر. نتایج پژوهش وی نشان داد که برداشت استفاده کنندگان از کیفیت حسابداری معرف کیفیت واقعی حسابداری است.

محافظه کاری و فرصت های سرمایه گذاری

بر اساس تئوری نمایندگی، زمانی که مدیران اطلاعات خوبی راجع به وجود فرصت های سرمایه گذاری پرمنفعت داشته باشند، امکان دارد که آن را به دلیل مشکلات مخاطره ای اخلاقی که ناشی از تملک وجوه نقد شرکت توسط مدیریت، نزدیک بینی و گزینش طرح نامناسب است و نیز کمبود وجوه در دسترس که ناشی از تأمین مالی خارجی پرهزینه است، دنبال نکنند (گارسیا لارا^۷ و همکاران، ۲۰۱۰: ۶). به نظر می رسد که محافظه کاری، موجب کاهش مشکلات گزینش نادرست و بهبود سیاست های سرمایه گذاری شرکت به وسیلهی سهولت دسترسی به وجوه خارجی و کاهش هزینه ی این وجوه می شود

⁴ Quality auditing

⁵ Tendello & Vanstraelen

⁶ De Angelo, L.E.

⁷ Garsia Lara

(همان:۱). نقش نظارتی محافظه کاری به هیأت مدیره و سایر اجزای حاکمیتی کمک می کند تا از استراتژی های تخریب کننده ی ارزش ها مانند امپراتوری مدیران بر حذر باشند (همان: ۱۸).

محافظه کاری، دستکاری حسابداری توسط مدیریت را با اجازه ی نمودن به سایر منابع اطلاعاتی و ایجاد ب ه موقع پیام های هشدار دهنده به مکانیسم حاکمیت شرکتی، محدود می کند؛ بنابراین، این مسأله موجب کمک به تسهیل فرایند نظارت پس از واقعه بر تصمیم های سرمایه گذاری مدیران می شود. آن گونه که به وسیله ی بال و شیواکومار^۸ (۲۰۰۵) عنوان شده، مدیران، نگران اثر درآمدی ناشی از تصمیمات سرمایه گذاریشان در طی دوره ی تصدی خود هستند و نمی توانند آن ها را به مدیران نسل بعد منتقل کنند. این مسأله، سرمایه گذاری در طرح های با ارزش فعلی خالص منفی پیش رویدادی را محدود کرده و موجب رها کردن زود هنگام طرح های اجرایی ضعیف پس از واقعه و استراتژی های بازدارنده از ادامه ی (بیش) سرمایه گذاری در طرح های در حال اجرا می شود (همان: ۲ تا ۳)

علاوه بر این، به نظر می رسد محافظه کاری موجب تسهیل جذب وجوه خارجی کم هزینه تر و کاهش مشکلات سرمایه گذاری کم تر از حد می شود. محافظه کاری حسابداری، موجب دسترسی به بدهی کم ریسک تر و بنابراین، کاهش تأثیرات منفی ناشی از حجم عظیمی از بدهی، بر کارایی سرمایه گذاری می شود. محافظه کاری اغلب هزینه ی سرمایه را کاهش می دهد. به نظر می رسد این کاهش در هزینه ی بدهی و کاهش هزینه ی سرمایه، موجب تسهیل سرمایه گذاری می شود (همان: ۳).

۴. فرصت های سرمایه گذاری و کیفیت حسابرسی

به طور کلی مدیران مایلند روشهایی را انتخاب کنند که سود خالص گزارش شده را افزایش یا کاهش دهد. اگر مدیریت، روشهایی را انتخاب کند که سود را زیادتر نشان دهد در این صورت، این امر می تواند بر تصمیمات سرمایه گذاران در زمینه خرید و فروش سهام تأثیرگذار و افزایش قیمت سهام را به دنبال داشته باشد. البته این حالت تا زمانی می تواند دوام بیاورد که سرمایه گذاران و تصمیم گیرندگان از نوع سرمایه گذاران بی تجربه یا کم تجربه باشند. در فرضیه سرمایه گذاران کم تجربه ادعا می شود که با روشهای متنوع حسابداری میتوان سود جاری را بوسیله روشهای مختلف حسابداری دستکاری نمود بدون اینکه سرمایه گذار از این موضوع آگاه باشد (رضا شباهنگ، ۱۳۸۲).

شرکت های با فرصت های سرمایه گذاری بالا ممکن است برای مهار کردن مدیریت سود، تقاضا برای کیفیت حسابرسی بالا داشته باشند. به این علت است که آنها انعطاف پذیری بیشتری در ارائه صلاحدید اقلام تعهدی که از عدم اطمینان عاملی که انگیزه ی مشکلات ویژه را ایجاد می کند ناشی می شود، ۵ حسابرس بزرگ، کیفیت حسابرسی بالا را طوری فراهم خواهند کرد که مدیریت سود برای شرکت های با فرصت های سرمایه گذاری بالا را به دلیل خطر از دست دادن محدود خواهد کرد (و از این رو احتمال حفظ) استقلال حسابرس بالا تر می رود. نتایج نشان می دهد که اولاً شرکت های با فرصت های سرمایه گذاری بالا احتمال بیشتری دارند که ۵ حسابرس بزرگ را نسبت به شرکت هایی که فرصت های سرمایه گذاری پایینی دارند، به خدمت بگیرند. دوم، اینکه در شرکت های با فرصت های سرمایه گذاری بالا احتمال بیشتری برای وجود اقلام تعهدی اختیاری دارند، ولی این رابطه وقتی که آنها ۵ حسابرس بزرگ را به خدمت می گیرند ضعیف است. این نتایج بدست آمده از حساسیت های مختلف آزمون قوی هستند (صباغیان طوسی، ۱۳۹۰).

پیشینه خارجی:

لای (۲۰۰۹) در "بررسی رابطه شرکتهای با فرصتهای سرمایه گذاری بالا و کیفیت حسابرسی و رابطه کیفیت حسابرسی شرکتهای با فرصتهای سرمایه گذاری بالا و میزان اقلام تعهدی اختیاری" به این نتیجه رسید که با احتمال زیاد، شرکتهای با فرصت های سرمایه گذاری بالاتر اقلام تعهدی اختیاری بیشتری دارند؛ اما وقتی که حسابرسی آنها توسط حسابرسان عضو پنج شرکت بزرگ انجام شود، این ارتباط ضعیف تر می شود.

⁸ Ball and Shivakumar

برایان و دیگران (۲۰۱۱) در آمریکا، به بررسی این موضوع پرداختند که "حسابرسان کنونی فعالیت های مرتبط با تغییرات غیرعادی اقلام تعهدی اختیاری واحد مورد رسیدگی را ناچیز می شمارند". آنها تقاضای بازار برای خدمات حسابرسی را برای سال های ۲۰۰۳ الی ۲۰۰۵ را بررسی کردند و دریافتند، بازار در سال های اخیر دچار تغییرات بسیار شده است؛ به طوری که بسیاری از واحدهای مورد رسیدگی تقاضای خود را برای خدمات مورد رسیدگی به سمت مؤسسه های حسابرسی کوچک متمرکز کرده اند. این موضوع می تواند به معنی فرار واحدهای مورد رسیدگی از حسابرسی اثربخش باشد. با این فرض آنها تغییرات حسابرسی در واحدهای مورد رسیدگی را طی ۲۰۰۳ الی ۲۰۰۵ بررسی کردند و متوجه شدند، واحدهای مورد رسیدگی که حسابرس خود را در یک سطح تغییر داده اند یعنی از بزرگ به بزرگ یا غیربزرگ به غیربزرگ، تغییرات بااهمیتی در اقلام تعهدی غیرعادی آنها رخ نداده است؛ در مقابل واحدهای مورد رسیدگی که حسابرس خود را در یک سطح تغییر نداده اند یعنی از بزرگ به کوچک، افزایش معناداری در اقلام تعهدی آنها رخ داده است.

مایرز و مجلوف (۱۹۸۴) نشان دادند در زمانی که عدم تقارن اطلاعاتی بین سرمایه گذاران بیرونی و مدیران داخلی در خصوص ارزش فعلی دارایی ها و بازده جریان های نقدی پیش بینی شده از طرح های سرمایه گذاری وجود دارد، تأمین مالی اوراق بهادار منتشر شده توسط واحد تجاری، جهت اجرای طرح های سرمایه گذاری شده کم تر از حد و یا بیش تر از حد برآورد می شود که ممکن است منجر به سرمایه گذاری بیش از حد و یا کم تر از حد شود. بیچوک و لارز (۱۹۹۳) تصمیمات سرمایه گذاری مدیران در شرایطی که اطلاعات ناقص وجود دارد و اهداف مدیران کوتاه مدت است را بررسی کرده اند. این دو پژوهش گر نشان دادند که اهداف کوتاه مدت در محیطی از اطلاعات ناقص، ممکن است منجر به سرمایه گذاری بیش از حد شود و مشخص کردند که چگونه اداره ی انحرافات سرمایه گذاری به نوع ایجاد نقص اطلاعاتی وابسته است. آن ها نشان دادند که در زمانی که سرمایه گذاران نمی توانند سطح سرمایه گذاری در طرح های بلندمدت را مشاهده کنند، سرمایه گذاری غیربهبینه به وجود خواهد آمد. آن ها نشان دادند که اطلاعات ناقص، همراه با تأکید بر ارزیابی کوتاه مدت شرکت، ممکن است نه تنها منجر به سرمایه گذاری کم تر از حد شود، بلکه سرمایه گذاری بیش از حد، در طرح های بلند مدت را به دنبال داشته باشد.

گوچانگ (۲۰۰۰) در مطالعه ی خود با عنوان "اطلاعات حسابداری، تصمیمات سرمایه گذاری سرمایه های و ارزشیابی حقوق صاحبان سهام" نشان داد که چگونه محافظه کاری حسابداری، ویژگیهای عایدات و ارزش دفتری را تحت تأثیر قرار می دهد. انور و دولمن (۲۰۰۷) به این نتیجه رسیدند که شرکت های دارای محافظه کاری حسابداری بیش تر، جریان های نقد آتی و حاشیه ی سود بالاتری دارند و احتمال و مقدار تغییرات اقلام خاص در شرکت هایی با محافظه کاری کمتر، کم تر است. علاوه بر این، محافظه کاری موجب کاهش مشکلات نمایندگی مرتبط با تصمیمات سرمایه گذاری مدیران می شود. همچنین برخلاف دیدگاه های استانداردگذاران، محافظه کاری یک ویژگی مطلوب در گزارشگری مالی نیست.

گارسیا لارا و همکاران (۲۰۰۹) به بررسی محافظه کاری شرطی و کارایی سرمایه گذاری شرکت پرداختند و رابطه ای منفی بین محافظه کاری شرطی و معیار سرمایه گذاری بیش از حد و سرمایه گذاری کم تر از حد یافتند و به وجود رابطه ی مثبت بین محافظه کاری و سودآوری آتی شرکت دست یافتند. بنابراین، هر چه شرکت از لحاظ شرطی، ارقام محافظه کارتری را گزارش کند، سرمایه گذاری آن کارا تر است و طرح های سودآورتری دارد. نتایج این پژوهش، به جریانی از مطالعات می پیوندد که بر این اعتقادند که حذف محافظه کاری از چارچوب های تنظیمی حسابداری، ممکن است پیامد های نامطلوب اقتصادی را به دنبال داشته باشد. تائو (۲۰۰۹) در پژوهش خود با عنوان "محافظه کاری حسابداری و سرمایه گذاری کم تر از حد" بحث می کند که استاندارد شناخت نامتقارن سودها و زیان ها (محافظه کاری) می تواند به شدت موجب رفتار فرصت طلبانه ی مدیران شود که منجر به نگرانی در مورد عمل کرد عایدات و تحریک مدیران در پی شرفتن به سمت طرح های دارای ارزش فعلی خالص مثبت شود که سرمایه گذاری کم تر از حد را به دنبال خواهد داشت. نتایج تجربی نشان داد که محافظه کاری حسابداری و سرمایه گذاری کم تر از حد، به صورت مثبت هم بستگی دارند و هم بستگی مثبت، بیش تر برای شرکت های دارای نوسان بازده بالا، اعلام شده است.

جکسون و همکاران (۲۰۰۹) شواهدی ارائه کردند مبنی بر این که شرکت هایی که از استهلاک تسریعی (که به عنوان نوعی محافظه کاری تفسیر می شود) استفاده می کنند، سرمایه گذاری سرمایه ای بیش تری انجام می دهند. این مسأله، با رفتارهای محافظه کارانه ی مؤثر بر تصمیم های سرمایه گذاری سازگار است اما در مورد این که آیا این افزایش سرمایه کارایی دارد، چیزی بیان نمی کند. گارسیا لارا و همکاران (۲۰۱۰) محافظه کاری حسابداری و کارایی سرمایه گذاری شرکت را بررسی نموده و دریافتند که بیش تر شرکت های محافظه کار، تمایل کم تری به سرمایه گذاری بیش از حد و کم تر از حد دارند. علاوه بر این، یک رابطه ی مثبت میان محافظه کاری و بهره وری یافتند و هیچ گونه شواهدی مبنی بر این که شرکت های محافظه کارتر، در طرح های کم ریسک تر سرمایه گذاری کنند، نیافتند.

بیگلی^۱ و همکاران (۲۰۱۴)، پژوهشی با عنوان "محافظه کاری در شرکتهای خصوصی" انجام دادند که هدف آن ها از این پژوهش بررسی عواملی که شرکت های خصوصی را مشتاق به پیروی از سیاست های محافظه کارانه می کند، بوده است. با استفاده از تعریف های جدید از محافظه کاری مالی، در این پژوهش یک نمونه با تعداد ۱۱۱۵۱ مشاهده از شرکت های ایتالیایی برای سال های ۲۰۰۶-۱۹۹۸ انتخاب شد. آن ها مطابق با تئوری های اصلی ساختار سرمایه و تامین مالی و با استفاده از روش های آماری رگرسیونی، به دنبال یافتن محافظه کاری مالی در شرکت های خصوصی بوده اند. نتایج پژوهش آن ها نشان داد، شرکت های محافظه کار کوچک هستند، دارایی های نامشهود بیشتر و دارایی های مشهود کمتر دارند، نرخ مالیاتی موثر کمتری دارند و از تئوری مالی پیروی می کنند. نتایج دیگر پژوهش آن ها حاکی از این بود که شرکت های محافظه کار قبل از سرمایه گذاری اقدام به افزایش وجه نقد و اهرم مالی می کنند.

حمدان و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی با عنوان "عوامل مؤثر بر سطح محافظه کاری حسابداری در صورت های مالی" به بررسی میزان محافظه کاری حسابداری و عوامل مؤثر بر آن در صورت های مالی پرداختند. قلمرو مکانی و زمانی تحقیق آن ها شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار کویت در سال ۲۰۰۹ می باشد. آن ها برای آزمون فرضیه های خود، از دو معیار متفاوت اندازه گیری محافظه کاری یعنی مدل باسو (۱۹۹۷) و نسبت BTM و روش های آماری رگرسیونی استفاده کرده اند و دریافتند بخش مالی از دیگر بخش های اقتصادی کویت محافظه کارتر است ولی سطح معقولی از محافظه کاری در صورت های مالی تمام شرکت های پذیرفته شده در بورس وجود دارد.

ژین چانگ و دیگران (۲۰۰۸) رابطه بین کیفیت و شهرت حسابرسان را با تصمیمات مالی در شرکت ها بررسی کردند. آنها مدل و شواهدی ارائه کردند که نشان می داد کیفیت و شهرت حسابرسان بر تصمیمات مالی شرکت ها تاثیر دارد و نشان دادند که کیفیت بالای حسابرسی از تاثیر شرایط بازار بر تصمیمات مالی شرکت های مورد نظر و نیز ساختار سرمایه آنها می کاهد.

پیشینه داخلی:

بنی مهد (۱۳۸۵) عوامل مؤثر بر محافظه کاری حسابداری را تعیین و مدلی را برای اندازه گیری آن پیشنهاد داد. نتایج پژوهش وی نشان داد که محافظه کاری حسابداری و شاخص سودآوری (بازده دارایی ها) در ایران، طی دوره ی پژوهش به طور هم زمان کاهش یافته است.

خوش طینت و یوسفی (۱۳۸۶) رابطه ی بین تقارن و عدم تقارن اطلاعاتی با محافظه کاری را بررسی نمودند. نتایج تحقیق نشان داد که عدم تقارن اطلاعاتی مابین سرمایه گذاران آگاه و ناآگاه، منجر به محافظه کاری می شود. از طرفی، تغییرات عدم تقارن اطلاعاتی مابین سرمایه گذاران، منجر به تغییرات محافظه کاری می گردد. اما محافظه کاری منجر به عدم تقارن اطلاعاتی نمی شود. این نتایج، مغایر با پیشنهاد هیأت استانداردهای حسابداری مالی است که عنوان می کند: محافظه کاری منجر به ایجاد عدم تقارن اطلاعاتی می شود.

مدرس و حصار زاده (۱۳۸۷) در خصوص میزان بهینه ی سرمایه گذاری، به بررسی کیفیت گزارش گری مالی و کارایی سرمایه گذاری پرداخته اند. یافته های این پژوهش، حاکی از تأثیر کیفیت گزارش گری مالی، بر عدم کارایی سرمایه گذاری است.

¹ Bigelli et al.

نتایج حاکی از آن است که کیفیت گزارش گری مالی از طریق کاهش بیش (کم) سرمایه گذاری، می تواند موجب ارتقای کارایی سرمایه گذاری گردد.

ابراهیمی کردلر و شهریاری (۱۳۸۸) رابطه ی بین هزینه های سیاسی و محافظه کاری (فرضیه ی سیاسی) در بورس اوراق بهادار تهران را بررسی نمودند. نتایج پژوهش، نشان می دهد که بین اندازه و شدت سرمایه گذاری با محافظه کاری یک رابطه ی منفی و بین درجه رقابت در صنعت و مالکیت دولتی با محافظه کاری یک رابطه ی مثبت وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش، نشان می دهد که بین نرخ مؤثر مالیاتی و ریسک با محافظه کاری رابطه معناداری وجود ندارد.

تهرانی و حصارزاده (۱۳۸۸) تأثیر جریان های نقدی آزاد و محدودیت در تأمین مالی بر عدم کارایی سرمایه گذاری را بررسی نموده و به این نتیجه رسیدند که جریان نقدی آزاد و محدودیت در تأمین مالی، به ترتیب سرمایه گذاری بیش از حد و سرمایه گذاری کم تر از حد را به دنبال خواهد داشت.

ثقفی و معتمدی فاضل (۱۳۹۰)، رابطه ی میان کیفیت حسابداری و کارایی سرمایه گذاری در شرکت های با امکانات سرمایه گذاری بیشتر را بررسی کردند. نتایج یافته های آنان نشان می دهد اگر شرکت ها با امکانات سرمایه گذاری بیشتر از حسابرسان با کیفیت بیشتر استفاده کنند، سطح بالاتری از کارایی سرمایه گذاری را تجربه خواهند کرد.

اعتمادی و همکاران (۱۳۸۸) نشان می دهند، حسابرسان متخصص صنعت (دوره تصدی بیشتر حسابرس در شرکت و صنعت)، حسابداری با کیفیت تری به صاحبکاران خود ارائه می کنند.

با مرور مبانی نظری و پیشینه تحقیق مبنی بر ضرورت و اهمیت اثر محافظه کاری بر کیفیت حسابداری و فرصت های سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران به بررسی رابطه ی بین کیفیت حسابداری و فرصت های سرمایه گذاری خواهیم پرداخت و از این رو فرضیات تحقیق به صورت زیر بیان گردیده است.

فرضیات تحقیق: با توجه مبانی نظری و پیشینه پژوهش فوق فرضیات پژوهش به صورت زیر می باشد:

فرضیه اصلی (۱) بین فرصت های سرمایه گذاری و کیفیت حسابداری رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه فرعی اول) بین فرصت های سرمایه گذاری و اندازه حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه فرعی دوم) بین فرصت های سرمایه گذاری و دوره تصدی حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه اصلی (۲) بین محافظه کاری و فرصت های سرمایه گذاری رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه اصلی (۳) بین محافظه کاری و کیفیت حسابداری رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه فرعی سوم) بین محافظه کاری و اندازه حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه فرعی چهارم) بین محافظه کاری و دوره تصدی حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

روش تحقیق

از نظر روش تحقیق، این تحقیق در زمره تحقیقات توصیفی جای می گیرد؛ تلاش محقق به کشف یا تعیین رابطه بین یک یا چند متغیر متمرکز گردید، هدف این روش، مطالعه حدود تغییرات یک یا چند متغیر با حدود تغییرات یک یا چند متغیر دیگر است. روشی که به کار گرفته شد، رگرسیون خطی چند متغیره، هدف، یافتن و اندازه گیری پیوند بین متغیرها می باشد.

گردآوری اطلاعات

در این تحقیق، برای جمع آوری صورت های مالی شرکت های عضو نمونه با مراجعه به وب سایت کدال آن ها را دانلود نموده ایم و سپس متغیرهای مورد نظر را از صورتهای مالی استخراج کرده و روشی که بکار گرفته شد، رگرسیون خطی چند متغیره، هدف یافتن و اندازه گیری پیوند بین متغیرها می باشد. در انجام این تحقیق، از روش های آماری و الگوهای اقتصادسنجی متعددی استفاده خواهد شد. پس از جمع آوری اطلاعات، آماره های توصیفی از متغیرهای مورد استفاده محاسبه خواهد شد. این آماره ها شامل میانگین، میانه، انحراف استاندارد و سایر اطلاعات می باشد که مورد استفاده قرار خواهد گرفت. پس از بررسی آماره های توصیفی توابع (الگوهای) مورد نظر به کمک الگوهای اقتصادسنجی برآورد می گردد. اهم آزمون های آماری این تحقیق، آزمون t (Z) تست f خواهد بود؛ و از این طریق معنی داری مدل های تحقیق و مفروضات رگرسیون، شامل استقلال و

نرمال بودن خطاها، نرمال بودن متغیر وابسته و هم خطی، مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در همه تکنیک های آماری از نرم افزار E-Views 8 و Excel استفاده شده است. جهت تعیین نرمال بودن متغیرهای پژوهش در نرم افزار E-Views 8 از آماره جاک استفاده می گردد، به این صورت که اگر احتمال آماره مذکور برای متغیری بیش تر از ۵ درصد باشد، توزیع آن متغیر نرمال و در غیر این صورت غیر نرمال خواهد بود.

جامعه آماری و نمونه آماری:

جامعه آماری تحقیق حاضر، کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشند. برای انتخاب نمونه آماری محدودیت های زیر را اعمال نمودیم.

سال مالی شرکت های مورد بررسی منتهی به ۲۹ اسفند ماه باشد.

- جزء شرکت های سرمایه گذاری و واسطه گری مالی و بانک ها و موسسات مالی و اعتباری نباشد.
 - شرکت مورد نظر طی دوره پژوهش فعالیت مستمر داشته و سهام آن مورد معامله قرار گرفته باشد.
 - شرکت مورد نظر از شرکت های صنعت نساجی نباشد.
 - در دوره تحقیق تغییر سال مالی نداشته باشد.
- ضمناً بازه زمانی تحقیق حاضر ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۹ می باشد.

از بین کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا پایان سال ۱۳۹۲، با در نظر گرفتن محدودیت های پیش گفته، جامعه آماری تحقیق در بین سال های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۹ به ۱۶۷ شرکت می رسد.

متغیرهای پژوهش و روش اندازه گیری آن ها :

کیفیت حسابرسی (AUDITQ)

متغیر وابسته در این مدل کیفیت حسابرسی خواهد بود. برای بررسی متغیر کیفیت حسابرسی از دو معیار اندازه حسابرس و دوره تصدی گری حسابرس استفاده شده است.

دوره تصدی حسابرس

در این پژوهش دوره تصدی حسابرس یک بار کمتر از ۵ سال و یک بار هم ۵ سال و بیشتر از آن در نظر گرفته می شود، برای شرکت هایی که حسابرس، آنها را به مدت ۵ سال و بیش از ۵ سال حسابرسی کرده باشد مقدار ۱ و در غیر این صورت مقدار ۰ در نظر گرفته می شود.

اندازه حسابرس

موسسات حسابرسی را به ۲ گروه سازمان حسابرسی (موسسه حسابرسی بزرگ با کیفیت بالای حسابرسی) و موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی (موسسات حسابرسی کوچک با کیفیت کم حسابرسی) تقسیم کرده.

فرصت های سرمایه گذاری (IOS)

از شاخص های گوناگونی برای اندازه گیری متغیر فرصت های سرمایه گذاری در متون حسابداری استفاده شده است. در این میان کومار و کریشن (۲۰۰۸)، از سه متغیر شدت سرمایه گذاری (INVINT)، نرخ رشد ارزش بازار جمع دارایی ها (MVAGR)، نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری جمع دارایی ها (MKTBKASS)، برای اندازه گیری فرصت های سرمایه گذاری استفاده کردند. در تحقیقی که توسط عالی زاده (۱۳۸۹) تحت عنوان "رابطه بین فرصت های سرمایه گذاری و ارتباط ارزشی جریان نقدی عملیاتی و اقلام تعهدی" صورت پذیرفت، پس از تحلیل عاملی بر سه متغیر کومار و کریشن، متغیر نرخ رشد ارزش بازار جمع دارایی ها (MVAGR) به عنوان نماینده فرصت های سرمایه گذاری انتخاب شد. بدین ترتیب، در این تحقیق نیز می خواهیم از این متغیر به عنوان نماینده فرصت های سرمایه گذاری استفاده کنیم، که از طریق زیر محاسبه می شود:

(۱)

$$IOS = \sqrt{\frac{\text{ارزش بازار کل دارایی ها در سال } t}{\text{ارزش بازار کل دارایی ها در سال } t-2}}$$

که در آن ارزش بازار جمع دارایی ها به صورت زیر محاسبه می گردد:
 ارزش بازار جمع دارایی ها = ارزش دفتری کل دارایی ها - ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام + ارزش بازار حقوق صاحبان سهام

محافظه کاری

در این پژوهش محافظه کاری به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شده است و برای اندازه گیری محافظه کاری از مدل برگرفته از معیار عدم تقارن زمانی سود باسو (۱۹۹۷) است. به این دلیل، شرح مختصری از مدل باسو ارائه می گردد:
 مدل باسو (۱۹۹۷)

تمایل به سرعت بخشیدن در شناسایی زیان ها و به تعویق انداختن شناسایی سودها معرف محافظه کاری از دیدگاه سود و زیانی است که بر همین اساس، باسو در سال ۱۹۹۷ میلادی معیار عدم تقارن زمانی سود را معرفی نمود.
 مدل باسو به صورت زیر است:

مدل شماره ۱:

$$E_{i,t} / P_{i,t-1} = \beta_0 + \beta_1 D_{i,t} + \beta_2 RET_{i,t} + \beta_3 D_{i,t} \times RET_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

در مدل فوق:

$E_{i,t}$ = ارزش بازار سرمایه شرکت i در ابتدای سال t

$RET_{i,t}$ = بازده سالانه سهام شرکت i در سال t

بازده سهام در طی یک دوره، در برگیرنده تمامی مزایایی است که به دارنده آن سهم تعلق می گیرد. به عبارت دیگر بازده سهام موارد زیر را شامل می شود: تفاوت قیمت سهام در اول و پایان دوره، سود نقدی هر سهم، مزایای ناشی از افزایش سرمایه به صورت حق تقدم خرید سهام و سود سهمی

$D_{i,t}$ = باسو محافظه کاری را رویه کاهش سود و کمتر نمایش دادن سود در پاسخ به اخبار بد و در مقابل بیشتر نمایش دادن سود در مقابل اخبار خوب تعریف کرده است. وی از بازده مثبت به جای اخبار خوب و بازده منفی و صفر برای اخبار بد استفاده کرده است. در مدل باسو D یک متغیر مجازی ۰ و ۱ است که به عنوان شاخصی برای بازده های منفی و صفر در نظر گرفته شده است. به عبارت دیگر، اگر $RET_{i,t} \leq 0$ باشد، مقدار آن برابر یک و در غیر این صورت، صفر منظور می شود. در رابطه رگرسیونی فوق، β_2 ، بستگی سود حسابداری را با بازده سهام برای دو ره های دارای اخبار خوب و $\beta_2 + \beta_3$ ، همبستگی سود حسابداری را با بازده سهام برای دوره های با اخبار بد اندازه گیری می کند. محافظه کاری دال بر این است که همبستگی سود و بازده در دوره های با عملکرد ضعیف (بازده منفی سهام) بیشتر از همبستگی سود و بازده در دوره های با عملکرد خوب (بازده مثبت سهام) است در نتیجه $\beta_2 + \beta_3 > \beta_2$ یعنی $\beta_3 > 0$ است هر چه β_3 عدد بزرگتری باشد، واکنش سود نسبت به بازده های منفی سریعتر از واکنش سود نسبت به بازده های مثبت است.

متغیر های کنترلی:

اهرم مالی (LEV)

(۲)

$$LEV = \frac{\text{کل بدهی}}{\text{کل دارایی}}$$

اندازه شرکت

اندازه شرکت بر روابط بین سرمایه فکری و بازده و عملکرد مالی شرکتها اثر گذارمی باشد، در این تحقیق اثر اندازه شرکت بر روابط بین متغیرها با تاثیر آن بر معادله رگرسیون، کنترل شده است. که جهت محاسبه اندازه شرکت از لگاریتم طبیعی ارزش بازار شرکت استفاده شده است.

$$\text{Log} = M.V$$

(۳)

$$M.V = \text{ارزش بازار شرکت}$$

$$MB = \text{نسبت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام است.}$$

$$ROA = \text{سود اوری (بازده دارایی ها)}$$

$$\text{PROFIT(ROA)} = \sum \frac{\text{Net income after TAX}}{\text{Total asset}_{i,t}}$$

(۴)

آزمون نتایج:

آمار توصیفی:

در ابتدا آماره های توصیفی دادههای تحت مطالعه محاسبه میگردد. نگاره (۱) آمار توصیفی متغیرهای مدل را نشان می دهد که شامل اطلاعات مربوط به میانگین، میانه، انحراف معیار، کشیدگی و انحراف معیار و چولگی می باشد.

نگاره (۱): آمار توصیفی متغیرهای مدل

نوع متغیر	متغیرها	ابعاد متغیرها	نماد	مشاهدات	شاخص های مرکزی		شاخص های توزیع		
					میانگین	میانه	ضریب چولگی	ضریب کشیدگی	
مستقل	محافظه کاری	نسبت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام به ارزش دفتری	BTM	۵۱۰	۰.۸۴۳۶۳	۰.۸۰۳۱۴	۱.۴۵۰۳۶	۳.۲۱۰۱۴	۴.۵۱۶۰۳
وابسته	کیفیت حسابرسی	اندازه حسابرسی	AUDITSIZE	۵۱۰	۰.۰۵۱۲	۰.۰۱۶۵	۰.۳۶۷۵	۰.۱۵۳۶	۰.۲۴۲
		دوره تصدی حسابرسی	P-AUDIT	۵۱۰	۰.۲۸۸	۰.۲۱۸	۰.۴۶۸۲	۰.۰۲۳۷	۰.۲۴۸
	فرصت های سرمایه گذاری	-----	IOS	۵۱۰	۱.۵۳۶۷	۰.۵۷۴۱	۰.۶۱۷۱۴	۰.۲۵۳۵	۰.۲۳۷۴
کنترلی	اندازه شرکت	-----	SIZE	۵۱۰	۴.۶۷۵۷۴	۴.۵۸۴۶	۰.۵۱۲۸۸	۱.۰۸۳۲۸	۱.۷۵۲۸
	اهرم مالی	-----	LEV	۵۱۰	۰.۵۵۴۲۱۳	۰.۵۲۷۳۵۱	۰.۱۲۱۴۶۶۲	۲.۰۶۳۲۱۴	۲.۴۲۰۶۲۶

آزمون دیکی فولر تعمیم یافته جهت مانایی متغیرها

قبل از برآورد مدل رگرسیون بر روی داده‌ها، لازم است مانایی تک تک متغیرها بررسی شود چون در صورتی که متغیرها نامانا باشند، باعث بروز مشکل رگرسیون کاذب میشود. در این تحقیق برای بررسی مانایی متغیرها برای داده‌های ترکیبی، از آزمون فیشر-ADF استفاده شده است. فرض صفر در این آزمون وجود ریشه واحد یا بطور معادل، عدم مانایی متغیرها می باشد که اگر مقدار p-value کمتر از ۰,۰۵ باشد فرض صفر رد می شود و متغیرها مانا هستند. نتایج مربوط به این آزمون در نگاره زیر منعکس شده است:

نگاره (۲): نتایج آزمون مانایی متغیرها

متغیر	آماره (مشاهده)	p-value
BTM	۵۱۰	۰,۰۰۰
AUDITSIZE	۵۱۰	۰,۰۰۰
P-AUDIT	۵۱۰	۰,۰۰۰
IOS	۵۱۰	۰,۰۰۰
SIZE	۵۱۰	۰,۰۰۰
LEV	۵۱۰	۰,۰۰۰

آزمون فرضیه ها

فرضیه اصلی اول) بین فرصت های سرمایه گذاری و کیفیت حسابرسی رابطه معناداری وجود دارد.

این فرضیه طبق دو فرضیه فرعی مورد آزمون قرار گرفت:

فرضیه فرعی اول:

بین فرصت های سرمایه گذاری و اندازه حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

بررسی ناهمسانی واریانس

در این آزمون فرضیه ها به صورت زیر تعریف می شوند:

H0 : همسانی واریانس

H1 : ناهمسانی واریانس

جدول (۳): نتایج آزمون ناهمسانی وایت

شرح	مقدار آماره	احتمال
F-statistic	۵۲.۵۸۴	۰.۰۰۰۰
Obs*R-squared	۵۰.۲۳۶	۰.۰۰۰۰

با توجه به اینکه آماره این آزمون ها در سطح ۵٪ معنادار است، بنابراین فرض همسانی واریانس رد شده و ناهمسانی واریانس جملات اخلاص پذیرفته می شود.

آزمون F لیمر

با توجه به اینکه مقدار p-value به دست آمده از آزمون F لیمر برابر با ۶.۱۲۴۵ می باشد، فرض Ho تایید شده و روش داده‌های تلفیقی پذیرفته میشود. فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون F لیمر به شرح زیر می باشد:

جدول (۴): آزمون F لیمر

آماره F لیمر	p-value
۱۴,۵۸۶	۰,۰۰۰

با توجه به مقدار p-value به دست آمده از آزمون هاسمن که برابر با ۰,۰۰۰ می باشد، فرض صفر آزمون هاسمن رد شده و روش اثرات ثابت پذیرفته می شود.

فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون هاسمن به شرح زیر می باشد:

جدول (۵): نتایج تجزیه و تحلیل داده ها جهت آزمون فرضیه فرعی اول

متغیر وابسته اندازه حسابرس (SIZEAUDIT)				
متغیر	ضریب	انحراف استاندارد	آماره t	P-Value
C	-۰.۴۸	۰.۰۴۵	-۲.۰۶۱۴۸۵	۰.۰۲۷۵
IOS	۰.۴۸۵	۰.۱۶۵۴	۲.۱۷۲۱۶۸	۰.۰۳۵۲
SIZE	۰.۴۳۵	۰.۲۵۴۷	۲.۱۲۸۶۳۵	۰.۰۳۴۵
BTM	۰.۶۵۳	۰.۵۴۶۹	۱.۸۸۸۸۲۵	۰.۰۳۳۷
LEV	-۰.۵۶۴	۰.۰۸۱۵	-۲.۸۷۶۳۵	۰.۰۰۰۰
آماره دوربین واتسون	۲,۱۶۵		Adjusted R-squared	
Prob(F-Statistic)	۰.۰۰۰		۰.۷۵۳۵۱۶	

با توجه به نتایج حاصل از آزمون مدل رگرسیون به شرح نگاره فوق، مشاهده می شود که مقدار P-Value مربوط به Prob(F-Statistic) که بیانگر معنی دار بودن کل رگرسیون است، برابر ۰,۰۰۰ بوده و حاکی از آن است که مدل در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار می باشد. ضریب تعیین تعدیل شده R^2 برابر ۰,۲۸ بوده و بیانگر این مطلب است که تقریباً ۷۵٪ از تغییرات متغیر وابسته با متغیرهای مستقل مدل قابل تبیین است، که نشان دهنده قدرت توضیح دهندگی خوبی از این رگرسیون است. همچنین آماره دوربین واتسون برابر با ۲,۱۶۵ می باشد که این مقدار در فاصله ۱,۵ تا ۲,۵ نشان از عدم خود همبستگی بین متغیرها می باشد. با توجه به آماره t و P-Value این متغیر، نتایج نشانگر معنی داری این ضریب در سطح خطای ۵ درصد می باشد. این یافته ها نشان می دهد بین فرصت های سرمایه گذاری و اندازه حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه فرعی دوم:

بین فرصت های سرمایه گذاری و دوره تصدی حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.
در این آزمون فرضیه ها به صورت زیر تعریف می شوند:

H_0 : همسانی واریانس

H_1 : ناهمسانی واریانس

جدول (۶) نتایج آزمون ناهمسانی وایت

شرح	مقدار آماره	احتمال
F-statistic	۸۲.۰۴۸	۰.۰۰۰۰
Obs*R-squared	۷۶.۸۷۶۰	۰.۰۰۰۰

با توجه به اینکه آماره این آزمون ها در سطح ۵ درصد معنادار نیست، بنابراین فرض ناهمسانی واریانس رد شده و همسانی واریانس جملات اخلاص پذیرفته می شود.

آزمون F لیمر

با توجه به اینکه مقدار p-value به دست آمده از آزمون F برابر با ۷,۱۴۶۵ می باشد، فرض H_0 تایید شده و روش داده‌های تلفیقی پذیرفته میشود. فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون F لیمر به شرح زیر می باشد:

جدول (۷): آزمون F لیمر

آماره F لیمر	p-value
۴۰.۵۶۷	۰,۰۰۰

با توجه به مقدار p-value به دست آمده از آزمون هاسمن که برابر با ۰,۰۰۰ می باشد، فرض صفر آزمون هاسمن رد شده و روش اثرات ثابت پذیرفته می شود.

فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون هاسمن به شرح زیر می باشد:

Ho: روش اثرات تصادفی

H1: روش اثرات ثابت

جدول (۸) آزمون هاسمن

آماره هاسمن	p-value
۹.۸۶۷	۰.۰۰۰۰۰

جدول (۹) نتایج تجزیه و تحلیل داده ها جهت آزمون فرضیه فرعی دوم

متغیر وابسته دوره تصدی حسابرس (P-AUDIT)				
متغیر	ضریب	انحراف استاندارد	آماره t	P-Value
C-عرض از مبداء	-۰.۵۳۷۲	۰.۰۵۳۲	-۲.۱۶۵۸	۰.۰۲۵
IOS-فرصت های سرمایه گذاری	-۰.۳۵۶۷	۰.۸۳۳۵	-۲.۴۸۵	۰.۰۱۵
SIZE-اندازه شرکت	۰.۸۶۲۱۸	۰.۰۳۵۷۱	۲.۱۸۵	۰.۰۳۵
BTM-نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰.۵۲۱۵	۰.۵۸۱۴	۱.۱۷۷	۰.۲۱۰
LEV-اهرم مالی	۰.۰۶۱۵	۰.۰۳۲۵	۳.۳۵۱	۰.۰۰۰۰
آماره دوربین واتسون	۱.۷۳۵۲			Adjusted R-squared
Prob(F-Statistic)	۰.۰۰۰			۰.۷۲۷۶۵

با توجه به نتایج حاصل از آزمون مدل رگرسیون به شرح نگاره فوق، مشاهده می شود که مقدار P-Value مربوط به آماره F prob (F-statistic) بیانگر معنی دار بودن کل رگرسیون است، برابر ۰,۰۰۰ بوده ضریب تعیین تعدیل شده R^2 برابر ۰.۷۲ بوده و بیانگر این مطلب است که تقریباً ۷۲٪ از تغییرات متغیر وابسته با متغیرهای مستقل مدل قابل تبیین است، که نشان دهنده قدرت توضیح دهندگی خوبی از این رگرسیون است. همچنین آماره دوربین واتسون برابر با ۲,۱۵۵۲ می باشد که این مقدار در فاصله ۱,۵ تا ۲,۵ نشان از عدم خود همبستگی بین متغیرها می باشد. با توجه به آماره t و P-Value این متغیر، نتایج نشانگر معنی داری این ضریب در سطح خطای ۵ درصد می باشد. این یافته ها نشان می دهد بین فرصت های سرمایه گذاری و اندازه حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه اصلی دوم :

بین محافظه کاری و فرصت های سرمایه گذاری رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۱۰: نتایج تجزیه و تحلیل داده ها

آماره متغیرهای پژوهش				
P-Value	آماره t	انحراف استاندارد	ضریب	متغیر
۰.۰۲۵	-۲.۱۶۵۸	۰.۰۵۳۲	-۰.۵۳۷۲	C-عرض از مبدا
۰.۰۱۵	-۲.۴۸۵	۰.۸۳۳۵	-۰.۳۵۶۷	IOS-فرصت های سرمایه گذاری
۰.۰۳۵	۲.۱۸۵	۰.۰۳۵۷۱	۰.۸۶۲۱۸	SIZE-اندازه شرکت
۰.۲۱۰	۱.۱۷۷	۰.۵۸۱۴	۰.۵۲۱۵	BTM-نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۰.۰۰۰۰	۳.۳۵۱	۰.۰۳۲۵	۰.۰۶۱۵	LEV-اهرم مالی
۰.۰۶۴۵	-۱.۷۷۶۳۵	۰.۰۶۷۸۹	-۰.۰۵۸۷۹	BTM*IOS
Adjusted R-squared			۲.۰۲۱۹	آماره دوربین واتسون
۰.۷۱۹۷۸			۰.۰۰۰	Prob(F-Statistic)

با توجه به نتایج حاصل از آزمون مدل رگرسیون به شرح نگاره فوق، مشاهده می شود که مقدار P-Value مربوط به آماره F prob (F-statistic) که بیانگر معنی دار بودن کل رگرسیون است، برابر ۰,۰۰۰ بوده ضریب تعیین تعدیل شده R^2 برابر ۰,۷۱ بوده و بیانگر این مطلب است که تقریباً ۷۱٪ از تغییرات متغیر وابسته با متغیرهای مستقل مدل قابل تبیین است، که نشان دهنده قدرت توضیح دهندگی خوبی از این رگرسیون است. همچنین آماره دوربین واتسون برابر با ۲,۰۲۱۹ می باشد که این مقدار در فاصله ۱,۵ تا ۲,۵ نشان از عدم خود همبستگی بین متغیرها می باشد. با توجه به آماره t و P-Value این متغیر، نتایج نشانگر معنی داری این ضریب در سطح خطای ۵ درصد می باشد. این یافته ها نشان می دهد بین محافظه کاری و فرصت های سرمایه گذاری رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه فرعی سوم) بین محافظه کاری و اندازه حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

بررسی ناهمسانی واریانس

در این آزمون فرضیه ها به صورت زیر تعریف می شوند:

جدول (۱۱) نتایج آزمون ناهمسانی وایت

احتمال	مقدار آماره	شرح
۰.۰۰۰۰	۴۸.۴۲۶	F-statistic
۰.۰۰۰۰	۴۷.۳۲۲	Obs*R-squared

با توجه به اینکه آماره این آزمون ها در سطح ۵ درصد معنادار است، بنابراین فرض همسانی واریانس رد شده و ناهمسانی واریانس جملات اخلاص پذیرفته می شود.

آزمون F لیمر

با توجه به اینکه مقدار p-value به دست آمده از آزمون F لیمر برابر با ۷.۱۴۶۵ می باشد، فرض H_0 تایید شده و روش داده های تلفیقی پذیرفته میشود. فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون F لیمر به شرح زیر می باشد.

H_0 : روش داده های تلفیقی

H_1 : روش داده های تابلویی

جدول (۱۲) آزمون F لیمر

پ-value	آماره F لیمر
۰,۰۰۰	۱۲,۴۲۵

با توجه به مقدار p-value به دست آمده از آزمون هاسمن که برابر با ۰,۰۰۰ می باشد، فرض صفر آزمون هاسمن رد شده و روش اثرات ثابت پذیرفته می شود.

فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون هاسمن به شرح زیر می باشد:

Ho: روش اثرات تصادفی

H1: روش اثرات ثابت

جدول (۱۳) آزمون هاسمن

پ-value	آماره هاسمن
۰,۰۰۰۰۰۰	۱۸,۶۲۲۵

در این آزمون فرضیه ها به صورت زیر تعریف می شوند:

Ho: همسانی واریانس

H1: ناهمسانی واریانس

جدول (۱۴) نتایج آزمون ناهمسانی وایت

احتمال	مقدار آماره	شرح
۰,۰۰۰۰	۸۲,۰۴۸	F-statistic
۰,۰۰۰۰	۷۶,۸۷۶۰	Obs*R-squared

با توجه به اینکه آماره این آزمون ها در سطح ۵ درصد معنادار نیست، بنابراین فرض ناهمسانی واریانس رد شده و همسانی واریانس جملات اخلاص پذیرفته می شود.

آزمون F لیمر

با توجه به اینکه مقدار p-value به دست آمده از آزمون F برابر با ۷,۱۴۶۵ می باشد، فرض Ho تایید شده و روش داده‌های تلفیقی پذیرفته می شود. فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون F لیمر به شرح زیر می باشد:

جدول (۱۵): آزمون F لیمر

پ-value	آماره F لیمر
۰,۰۰۰	۴۰,۵۶۷

با توجه به مقدار p-value به دست آمده از آزمون هاسمن که برابر با ۰,۰۰۰ می باشد، فرض صفر آزمون هاسمن رد شده و روش اثرات ثابت پذیرفته می شود.

فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون هاسمن به شرح زیر می باشد:

Ho: روش اثرات تصادفی

H1: روش اثرات ثابت

جدول (۱۶) آزمون هاسمن

پ-value	آماره هاسمن
۰,۰۰۰۰۰۰	۹,۸۶۷

جدول (۱۷) نتایج تجزیه و تحلیل داده ها جهت آزمون فرضیه فرعی سوم

متغیر وابسته اندازه حسابرس (SIZEAUDIT)				
P-Value	آماره t	انحراف استاندارد	ضریب	متغیر
۰.۰۲۰	-۲.۱۵۴۲	۰.۰۴۲۳	-۰.۴۲۶۵	C-عرض از مبدا
۰.۰۱۳	-۲.۳۵۵	۰.۷۲۶۵	-۰.۲۶۵۴	IOS-فرصت های سرمایه گذاری
۰.۰۲۵	۲.۱۲۵	۰.۰۲۱۶۲	۰.۷۲۳۶۸	SIZE-اندازه شرکت
۰.۲۱۷	۱.۱۸۵	۰.۵۸۱۴	۰.۵۲۱۵	BTM-نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۰.۰۰۰۰	۲.۲۶۸	۰.۰۳۶۵	۰.۰۵۱۸	LEV-اهرم مالی
Adjusted R-squared			۱.۶۲۴۰	آماره دوربین واتسون
۰.۶۸۶۸۵			۰.۰۰۰	Prob(F-Statistic)

با توجه به نتایج حاصل از آزمون مدل رگرسیون به شرح نگاره فوق، مشاهده می شود که مقدار P-Value مربوط به آماره F (F-statistic) prob که بیانگر معنی دار بودن کل رگرسیون است، برابر ۰,۰۰۰ بوده ضریب تعیین تعدیل شده R^2 برابر ۰,۶۸ بوده و بیانگر این مطلب است که تقریباً ۶۸٪ از تغییرات متغیر وابسته با متغیرهای مستقل مدل قابل تبیین است، که نشان دهنده قدرت توضیح دهندگی خوبی از این رگرسیون است. همچنین آماره دوربین واتسون برابر با ۱,۶۲۴۰ می باشد که این مقدار در فاصله ۱,۵ تا ۲,۵ نشان از عدم خود همبستگی بین متغیرها می باشد. با توجه به آماره t و P-Value این متغیر، نتایج نشانگر معنی داری این ضریب در سطح خطای ۵ درصد می باشد. این یافته ها نشان می دهد بین محافظه کاری و اندازه حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه فرعی سوم) بین محافظه کاری و دوره تصدی حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

بررسی ناهمسانی واریانس

در این آزمون فرضیه ها به صورت زیر تعریف می شوند:

جدول (۱۸) نتایج آزمون ناهمسانی وایت

احتمال	مقدار آماره	شرح
۰.۰۰۰۰	۴۲.۱۲۵	F-statistic
۰.۰۰۰۰	۴۹.۱۵۲	Obs*R-squared

با توجه به اینکه آماره این آزمون ها در سطح ۵ درصد معنادار است، بنابراین فرض همسانی واریانس رد شده و ناهمسانی واریانس جملات اخلاص پذیرفته می شود.

آزمون F لیمر

با توجه به اینکه مقدار p-value به دست آمده از آزمون F لیمر برابر با ۷.۱۴۶۵ می باشد، فرض H_0 تایید شده و روش داده های تلفیقی پذیرفته میشود. فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون F لیمر به شرح زیر می باشد.

H_0 : روش داده های تلفیقی

H_1 : روش داده های تابلویی

جدول (۱۹) آزمون F لیمر

آماره F لیمر	p-value
۱۱,۳۴۵	۰,۰۰۰

با توجه به مقدار p-value به دست آمده از آزمون هاسمن که برابر با ۰,۰۰۰ می باشد، فرض صفر آزمون هاسمن رد شده و روش اثرات ثابت پذیرفته می شود.

فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون هاسمن به شرح زیر می باشد:

Ho: روش اثرات تصادفی

H1: روش اثرات ثابت

جدول (۲۰) آزمون هاسمن

آماره هاسمن	p-value
۱۷,۵۲۳۴	۰,۰۰۰۰۰

در این آزمون فرضیه ها به صورت زیر تعریف می شوند:

HO: همسانی واریانس

H1: ناهمسانی واریانس

جدول (۲۱) نتایج آزمون ناهمسانی وایت

شرح	مقدار آماره	احتمال
F-statistic	۸۰,۱۲۵۸	۰,۰۰۰۰
Obs*R-squared	۴۵,۷۵۳۵	۰,۰۰۰۰

با توجه به اینکه آماره این آزمون ها در سطح ۵ درصد معنادار نیست، بنابراین فرض ناهمسانی واریانس رد شده و همسانی واریانس جملات اخلاص پذیرفته می شود.

آزمون F لیمر

با توجه به اینکه مقدار p-value به دست آمده از آزمون F برابر با ۷,۱۴۶۵ می باشد، فرض HO تایید شده و روش داده‌های تلفیقی پذیرفته میشود. فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون F لیمر به شرح زیر می باشد:

جدول (۲۲): آزمون F لیمر

آماره F لیمر	p-value
۴۲,۴۵۷	۰,۰۰۰

با توجه به مقدار p-value به دست آمده از آزمون هاسمن که برابر با ۰,۰۰۰ می باشد، فرض صفر آزمون هاسمن رد شده و روش اثرات ثابت پذیرفته می شود.

فرض صفر و فرض مقابل برای آزمون هاسمن به شرح زیر می باشد:

Ho: روش اثرات تصادفی

H1: روش اثرات ثابت

جدول (۲۳) آزمون هاسمن

آماره هاسمن	p-value
۸,۷۵۷	۰,۰۰۰۰۰

جدول (۲۴) نتایج تجزیه و تحلیل داده ها جهت آزمون فرضیه فرعی سوم

متغیر وابسته دوره تصدی حسابرس (P-AUDIT)				
P-Value	آماره t	انحراف استاندارد	ضریب	متغیر
۰.۰۲۶	-۲.۱۶۳۲	۰.۰۳۳۳	-۰.۳۲۶۵	C-عرض از مبدا
۰.۰۱۸	-۲.۲۵۶	۰.۰۶۵۲۵	-۰.۱۵۶۴	IOS-فرصت های سرمایه گذاری
۰.۰۲۳	۲.۱۳۶	۰.۰۳۲۴۲	۰.۶۳۲۶۸	SIZE-اندازه شرکت
۰.۲۱۰	۱.۱۷۶	۰.۰۶۴۱۴	۰.۵۱۴۰	BTM-نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۰.۰۰۰۰	۲.۲۵۵	۰.۰۲۴۵	۰.۰۴۲۸	LEV-اهرم مالی
Adjusted R-squared			۱.۳۴۵۱	آماره دوربین واتسون
۰.۶۸۵۷۳			۰.۰۰۰	Prob(F-Statistic)

با توجه به نتایج حاصل از آزمون مدل رگرسیون به شرح نگاره فوق، مشاهده می شود که مقدار P-Value مربوط به آماره F prob (F-statistic) که بیانگر معنی دار بودن کل رگرسیون است، برابر ۰،۰۰۰ بوده ضریب تعیین تعدیل شده R^2 برابر ۰،۶۸ بوده و بیانگر این مطلب است که تقریباً ۶۸٪ از تغییرات متغیر وابسته با متغیرهای مستقل مدل قابل تبیین است، که نشان دهنده قدرت توضیح دهندگی خوبی از این رگرسیون است. همچنین آماره دوربین واتسون برابر با ۱،۳۴۵۱ می باشد که این مقدار در فاصله ۱،۵ تا ۲،۵ نشان از عدم خود همبستگی بین متغیرها می باشد. با توجه به آماره t و P-Value این متغیر، نتایج نشانگر معنی داری این ضریب در سطح خطای ۵ درصد می باشد. این یافته ها نشان می دهد بین محافظه کاری و دوره تصدی حسابرس حسابرس رابطه معناداری وجود دارد.

نتیجه گیری:

نتایج آزمون اول، نشان می دهد که در دوره شش ساله ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۲ فرصت های سرمایه گذاری با کیفیت حسابرسی (معیار های اندازه گیری؛ دوره تصدی و اندازه حسابرس) رابطه معناداری دارد. توسط لای (۲۰۰۹) سازگار است. نتایج حاصل از فرضیه دوم بیانگر آن است که بین محافظه کاری و فرصت های سرمایه گذاری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و همچنین نتایج حاصل از فرضیه سوم بیانگر رابطه معناداری بین محافظه کاری و کیفیت حسابرسی (معیارهای اندازه گیری؛ دوره تصدی حسابرس و اندازه حسابرس) وجود دارد. با توجه به نتایج این تحقیق می توان انتظار داشت که شرکت های با فرصت های سرمایه گذاری بالا، بیشتر تمایل به انتخاب موسسات حسابرسی با اندازه بزرگ تر را نسبت به سایر موسسات دارند.

محدودیت های پژوهش:

پژوهش حاضر مانند هر پژوهش دیگر، تحت تاثیر محدودیت های غیر قابل کنترل قرار داشت. برخی از محدودیت هایی که باید در تعمیم نتایج مد نظر قرار گیرد به شرح زیر است:

۱. آثار ناشی از تفاوت در ویژگی های شرکت های نمونه نظیر ساختار مالکیت و نوع فعالیت های آنها مورد توجه قرار نگرفت.
۲. شاخص های اقتصادی، از جمله فرایند تغییرات در نرخ تورم در نظر گرفته نشد.
۳. تعدیلات اقلام صورت های مالی از بابت بند های شرط گزارش حسابرسی و اقلام تجدید ارائه شده در نظر گرفته نشد و مبالغ درج شده در صورتهای مالی حسابرسی و گزارش شده، عیناً مورد استفاده قرار گرفت.

پیشنهادات مبتنی بر نتایج پژوهش:

پیشنهاد می شود که سرمایه گذاران در تصمیم گیری های خود به شرکتهایی که حسابرسی آنها توسط موسسات حسابرسی بزرگ انجام گرفته باشد، با توجه به معنی دار بودن رابطه بین دوره تصدی حسابرس و محافظه کاری در شرکتهای با فرصت

های سرمایه گذاری بالا، توصیه می شود، علیرغم طولانی تر شدن دوره تصدی حسابرس جهت افزایش کیفیت حسابرسی به منظور جلوگیری از خدشه دار شدن استقلال حسابرس، حسابرسان توسط مدیران غیر موظف انتخاب گردند و همچنین توصیه می شود جریمه عدم رعایت استانداردها و آئین رفتار حرفه ای افزایش یابد، به حدی که حسابرسان برای حفظ صاحبکاران خود کیفیت را زیر پا نگذارند.

منابع:

- ابراهیمی کردلر، علی و شهریاری، علی رضا (۱۳۸۸). بررسی رابطه ی بین هزینه های سیاسی و محافظه کاری (فرضیه ی سیاسی) در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه ی بررسیهای حسابداری و حسابرسی ۵۷: ۳-۱۶
- اعتمادی، حسین، محمدی امیر، ناظمی اردکانی مهدی، (۱۳۸۸)، "بررسی رابطه بین تخصص صنعت حسابرس و کیفیت سود در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران" پژوهشهای مالی، سال ۱، شماره ۲، صص ۳۲-۱۷
- بنی مهد، بهمن (۱۳۸۵). "تبیین و ارائه ی الگو برای اندازه گیری محافظه کاری حسابداری". رساله ی دکتری رشته ی حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران
- تهرانی، رضا و حصارزاده، رضا (۱۳۸۸). تأثیر جریان های نقدی آزاد و محدودیت در تأمین مالی بر بیش سرمایه گذاری و کم سرمایه گذاری. مجله ی تحقیقات حسابداری ۱ (۳): ۵۰-۶۷
- ثقفی، علی و معتمدی فاضل، مجید (۱۳۹۰) "رابطه میان کیفیت حسابرسی و کارایی سرمایه گذاری در شرکتهای با امکانات سرمایه گذاری بالا" مجله پژوهش های حسابداری مالی، سال سوم، شماره چهارم، شماره پیاپی ۱۰، زمستان ۱۳۹۰، صص ۱-۱۴
- خوش طینت، محسن و یوسفی، فرشته (۱۳۸۶). "رابطه ی بین تقارن و عدم تقارن اطلاعاتی با محافظه کاری"، مجله ی مطالعات حسابداری: ۲۰: ۳۷-۵۹
- دشتی (۱۳۹۱). راهکارهای موثر جهت افزایش کیفیت حسابرسی.
- شباهنگ، رضا (۱۳۸۲). تئوری حسابداری، انتشارات مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی، سازمان حسابرسی، ص ۸۶
- شورورزی م، برزگرخاندوزی ع (۱۳۸۸). نبود تقارن اطلاعاتی و نقش اطلاعاتی محافظه کاری، بررسی دیدگاه های متفاوت در باب محافظه کاری. مجله حسابدار ۲۱۰، ۶۳-۵۶
- ستایش م، جمالیان پور م (۱۳۸۹). بررسی وجود محافظه کاری در گزارشگری مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. مجله پیشرفت های حسابداری دانشگاه شیراز ۵۸: ۱۱۹-۸۵
- عالی زاده، علی (۱۳۸۹)، "رابطه بین فرصتهای سرمایه گذاری و ارتباط ارزشی جریان نقدی عملیاتی و اقلام تعهدی." پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، تهران، دانشگاه علامه طباطبایی.
- مدرس، احمد و حصارزاده، رضا (۱۳۸۷) کیفیت گزارش گری مالی و کارایی سرمایه گذاری. فصلنامه ی بورس اوراق بهادار ۱ (۲): ۸۵-۱۱۶.

Anwer, S. A. and Dulleman S. (2007). Evidence on the role of accounting conservatism in monitoring managers' investment decisions. AAA 2008 Financial Accounting and Reporting Section (FARS) Paper. http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1012347. [Online] [30 October 2010].

Ball, Ray and Shivakumar, Lakishmanan. (2005). Earning Quality in U.K. Private Firms. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 39, pp. 83-128.

Basu, Sudipta. (1997). The Conservatism Principle and the Asymmetric Timeliness of Earnings. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 24(1), pp. 3-37.

Bebchuk, L. A. and Lars, A. S. (1993). Do short-term objectives lead to under-or overinvestment in long-term projects? *The Journal of Finance*, XLVIII (2): 719-729.

- Biddle, G. C., Hilary, G. and Verdi, R. S. (2009). How does financial reporting quality improve investment efficiency?. *Journal of Accounting and Economics*, 48: 112-131.
- Brian, T. & Carl W. & Jonathan, D.S. (2011). Auditing. *A Journal of Practice & Theory*, 30(3), 25-46.
- DeAngelo, L., (1981). Auditor size and auditor quality, *Journal of Accounting and Economics* 3 (3):pp. 183-199.
- Devine, C. T. (1963). The rule of conservatism reexamined. *Journal of Accounting Research*: 1(Autumn): 127-138.
- Garsia Lara, J. M., Garsia Osma, B. and Penalva, F. (2010). Accounting conservatism and firm investment efficiency. http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1383642&http://www.google.com/search?hl=fa&q=Accounting+Conservatism+and+Firm+Investment+Efficiency & Ir. [Online] [30 October 2010].
- Garsia Lara, J. M., Garsia Osma, B. and Penalva, F. (2009). Conditional conservatism and firm investment efficiency. http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1383642. [Online] [30 October 2010].
- Guochang, Z. (2000). Accounting information, capital investment decisions, and equity valuation: Theory and empirical implications. *Journal of Accounting Research*, 38 (2): 271-295.
- Hamdan A, Abzakh M, Ataibi M. 2011. Factors influencing the level of accounting conservatism in the financial statements. *International Business Research*, 3:145-155.
- Jackson, S. B., Liu, X. and Cecchini, M. (2009). Economic consequences of firms' depreciation method choice: Evidence from capital investments. *Journal of Accounting and Economics*, 48(1): 54-68.
- Lai K. (2009). "Does audit quality matter more for firms with high investment opportunities?" *J. Account. Public Policy*; 28:pp. 33-50
- Levitt, A. (1998). Text of speech given on September 28, 1998 at New York University Center for Law and Business.
- Li, D. (2007). Auditor tenure and accounting conservatism. Ph.D Thesis. Georgia Institute of Technology.
- Myers, S. and Majluf, N. (1984). Corporate financing and investment decisions when firms have information that investors do not have. *Journal of Financial Economics*, 13: 187- 221.
- Palmrose, Z. (1988). "An Analysis of Auditor Litigation and Audit Service Quality". *The Accounting Review*. Vol. 64, No.1.pp: 55-73.
- Sterling, R. R. (1970). *The theory of the Measurement of Enterprise Income*. Lawrence, KS: University of Kansas Press.
- Tao, M. (2009). Accounting Conservatism and Underinvestment. Working paper, Washington University in St. Louis-Olin Business School. [Http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1505104](http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1505104). [Online] [30 October 2010].
- Tendello B. & A. Vanstraelen, Earnings Management and Audit Quality in Europe: From the Private Client Segment, *European Accounting Review*, Vol. 17, No. 3, 2008, pp. 447-469
- Titman, S. and B. Trueman. (1986). "Information Quality and the Valuation of New Issues". *Journal of Accounting and Economics*. Vol. 8, No. 2.pp: 159-172.
- Verdi, R. (2006). Financial Reporting Quality and Investment Efficiency. Unpublished PhD Dissertation, Faculties of the University of Pennsylvania in Partial Fulfillment, OR Working paper. [Http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=930922](http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=930922). [Online] [30October010].

Watts, Ross. (2003). Conservatism in Accounting Part I: Explanations and Implications. Accounting Horizons, Vol.

Xin Chang, Sudipto Dasgupta, Gilles Hilary. (2008). the Effect of Auditor Quality on Financing Decisions, Hong Kong University of Science an